

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)	
Název učební jednotky (téma)	MIGRANTI A UPRCHLÍCI
Stručná anotace učební jednotky	Žáci se seznamují s pojmy migrant a uprchlík, které se naučí chápat v kontextu současného globálního vývoje s ohledem na českou azylovou legislativu. Pracují ve dvojicích a malých skupinách. V učební jednotce budou vytvořeny modelové příběhy, při jejichž analýze lze následně ověřit pochopení výše uvedených pojmů. V hodnocení se přihlíží hlavně k pochopení základních výše uvedených pojmů v kontextu životního příběhu uprchlíka či migranta.
Časový rozsah učební jednotky	2 celky po 45 minutách
Nutné předpoklady	Žáci jsou již seznámeni s lidskoprávní problematikou, rovněž dokáží pracovat s odborným textem a vyhledávat v něm informace. Metoda psaní příběhů již pro ně není nová a nezvyklá.
Věk žáků (ročník)	První ročník čtyřletého gymnázia.
Zařazená průřezová témata	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova
Vyučovací obor	Základy společenských věd

Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce naplnit	<ul style="list-style-type: none"> • VDO – žák uvažuje o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení • VMEGS – žák se snaží překonávat stereotypy a předsudky • MKV – žák se učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
Cíle učební jednotky	<ul style="list-style-type: none"> • Žák rozlišuje základní pojmy – migrant a uprchlík. • Žák se seznámí s postupem při udělování mezinárodní ochrany. • Žák vnímá migranty či uprchlíky jako konkrétní lidské bytosti s konkrétními životními příběhy.
Hodnocení	<p>Kritériem pochopení výše uvedených pojmů bude schopnost napsat příběh adekvátně vyjadřující modelovou situaci pomocí osudu konkrétního uprchlíka.</p> <p>Pochopení pojmů a procedur bude rovněž ověřeno ve společné diskusi a ve schopnosti vyjádřit obsah pojmů vlastními slovy (viz závěrečná aktivita).</p>
Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům	<ol style="list-style-type: none"> 1) Práce ve dvojicích s odborným textem přejatým z webu MV ČR a vyhledávání odpovědí na konkrétní otázky týkající se azylové procedury a kritérií udělování azylu. (Příloha 2 - Průběh správního řízení o udělení mezinárodní ochrany) 2) Vytváření příběhů dle zadání ve - dvojicích. (Příloha 3 - Kartičky = důvody udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany) 3) Hodnocení příběhů a rozhodování o možném udělení či odmítnutí azylu – ve skupinách. (Příloha 2 - Průběh správního řízení o udělení mezinárodní ochrany)

	<p>4) Přesnější pochopení rozdílů mezi uprchlíky a migranty pomocí třídění kartiček s kritérii – práce ve skupinách.</p> <p>(Příloha 4 - Kartičky = Migranti a uprchlíci)</p> <p>5) Kontrola pochopení; reprodukce pojmů vlastními slovy – ve skupinách.</p>
Seznam příloh	<p>Příloha 1 - Metodický postup - převzato z Hello Czech Republic = Cesta tam a zpět (2018)</p> <p>Příloha 2 - Průběh správního řízení o udělení mezinárodní ochrany = upraveno, převzato z https://www.mvcr.cz/clanek/azyl-prubeh-spravniho-rizeni-o-udeleni-mezinarodni-ochrany.aspx</p> <p>Příloha 3 - Kartičky = důvody udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany</p> <p>Příloha 4 - Kartičky = Migranti a uprchlíci</p> <p>Příloha 5 – Terminologie a fakta</p> <p>Příloha 6 - Pracovní list pro studenty</p>
Autor lekce, škola (případně zdroje)	<p>Mgr. Petr Hartmann</p> <p>Gymnázium Brno, Elgartova, příspěvková organizace</p> <p>Elgartova 3, Brno</p> <p>Zdroj: https://www.hellocr.org/wp-content/uploads/2017/02/hello_CR_web_02.pdf</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele</p> <p><i>(následuje po odučení učební jednotky)</i></p>	

Co se mi osvědčilo během vyučování	Studenti napsali zajímavé příběhy (příkládám), z nichž bylo patrné, že pochopili pojmy a dokázali pojmut uprchlíky - migranty jako konkrétní lidské bytosti.
S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal	Některým trvala docela dlouho četba odborného textu a hledání odpovědí na otázky.
Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).	Nic dalšího už mne nenapadá. Celou proceduru jsem flexibilně upravoval dle jejího vývoje.

Příloha 1

"MIGRANTI A UPRCHLÍCI"

Cíle :

- 1) Naučit se rozlišovat pojmy "migrant" a "uprchlík", "mezinárodní ochrana", "doplňková ochrana", "bezpečná země".
- 2) Seznámit se s postupem při udělování mezinárodní ochrany (azylu) v ČR.
- 3) Uvědomit si, že každý "migrant" či "uprchlík" je konkrétní lidskou bytostí s konkrétním životním příběhem.

Celkový rozsah : 2 x 45 minut.

Pomůcky : papíry, vytištěné pracovní listy a přílohy, nůžky, lepidlo, případně počítač a projektor

Metodický postup:

První vyučovací hodina

- 1) Úvod (5 minut) = studentům rozdáme do dvojic pracovní listy a Pomocný materiál č. 1.
- 2) Úkol č. 1 = Práce ve dvojicích (15 minut) = dvojice si přečtou Pomocný materiál č. 1 (azylová procedura a kritéria pro udělení azylu v ČR) a zodpoví celkem 18 otázek (Úkol č. 1 - pracovní list)
- 3) Společná kontrola odpovědí (5 – 7 minut)
- 4) Úkol č. 2 = Studentům do dvojic nahodile rozdáme Pomocný materiál č. 2 rozstříhaný na kartičky a požádáme je, aby napsali konkrétní příběh člověka dle zadání (obecně definované důvody pro získání či nezískání azylu v ČR – dle Pomocného materiálu č. 1) (do konce vyučovací hodiny).

- 5) V průběhu aktivity je vhodné provádět supervizi napsaných příběhů a tak si ověřit, zda studenti pochopili zadání.
- 6) V závěru jsou studenti požádáni, aby příběhy přepsali do elektronické podoby a zaslali učiteli elektronickou poštou nebo je uložili do sdíleného souboru v učitelově účtu na Googlu. Učitel příběhy zpracuje a upraví tak, aby se v nich nevyskytovala slova označující obecně definovaná kritéria pro udělení či neudělení azylu.

Druhá vyučovací hodina

- 1) Úkol č. 3 = Práce ve skupinách (15 minut) = učitel rozdělí studenty do skupin po čtyřech a každý student dostane jeden výtisk učitelem zpracovaných studentských příběhů. Skupiny posoudí příběhy a rozhodnou, zda konkrétnímu člověku bude udělena či zamítnuta nějaká forma ochrany dle české legislativy.
- 2) Kontrola výsledků a diskuse (5 – 7 minut)
- 3) Úkol č. 4 = Práce ve skupinách (10 minut) = každá skupina obdrží učitelem rozstříhaný Pomocný materiál č. 3 (převzato z programu Hello Czech vytvořeného UNHCR). Studenti materiál zaměřený na rozdíly mezi migranty a uprchlíky uspořádají tak, aby kritéria na kartičkách odpovídala jednomu či druhému pojmu a rovněž jim přiřadí ukázkové příběhy uprchlíků na zbývajících 6 kartičkách.
- 4) Kontrola výsledků a diskuse (5 – 7 minut) = studenty posléze požádáme, aby roztríděné kartičky nalepili na papír.
- 5) Úkol č. 5 = Práce ve skupinách (5 minut) = požádáme studenty, aby bez nahlížení do pomocných materiálů svými slovy definovali pojmy *migrant*, *uprchlík*, *azylant*, *mezinárodní ochrana*, *doplňková ochrana*, *bezpečná země*.
- 6) Kontrola výsledků a diskuse (5 minut) = ve zbývajícím čase je možno studentům rozdat pro kontrolu správnosti pojmů Pomocný materiál č. 4 (převzato z programu Hello Czech vytvořeného UNHCR).

Příloha 2

POMOCNÝ MATERIÁL č. 1

Průběh správního řízení o udělení mezinárodní ochrany

Zahájení správního řízení o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu je vázáno na písemně či ústně do protokolu učiněné podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany cizincem, což je projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu

Takovou žádost lze podat pouze na území České republiky, a to cizinecké policii na zákonem o azylu stanovených místech, konkrétně na hraničním přechodu, v přijímacím středisku, na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie (za podmínky, že se cizinec dostavil dobrovolně) a v zařízení pro zajištění cizinců, je-li tam cizinec umístěn.

Pokud cizinec nepodává žádost v přijímacím středisku, má povinnost dostavit se do 24 hodin do přijímacího střediska, kde následně poskytne ministerstvu podrobnější údaje k podané žádosti. Výjimkou jsou pouze situace, kdy se cizinec z objektivních důvodů nemůže do přijímacího střediska dostavit (hospitalizace, vězení) a pracovník ministerstva jej navštíví za účelem poskytnutí podrobnějších údajů k podané žádosti, případně provedení dalších úkonů přímo ve zdravotnickém zařízení či věznici.

V přijímacím středisku je cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, především povinen strpět sejmutí daktyloskopických otisků prstů a pořízení obrazového záznamu s cílem zjistit nebo ověřit jeho totožnost. Sejmutí otisků zajišťuje policie, pořízení obrazového záznamu zajišťuje ministerstvo. Dále je cizinec povinen odevzdat svůj cestovní doklad, a strpět osobní prohlídku a prohlídku svých věcí v případě důvodného podezření, že skrývá něco, co lze užít jako podklad pro vydání rozhodnutí, zejména cestovní či jiný doklad, nebo věc ohrožující život či zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku, v případě přijímacího střediska na mezinárodním letišti i elektronické komunikační zařízení. Cizinec je rovněž podroben lékařským vyšetřením zaměřeným na zjištění, zda netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob.

Po provedení všech nezbytných úkonů je žadatel o mezinárodní ochranu obvykle přemístěn do pobytového střediska, kde vyčkává rozhodnutí v prvním stupni.

Při poskytnutí podrobnějších údajů k podané žádosti, které sepiše s cizincem pracovník ministerstva, se vedle faktografických údajů o cizinci a jeho rodině zjišťují i důvody, které jej vedly k odchodu ze země a podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice. Následně je v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany obvykle veden s žadatelem jeden či více pohovorů, ve kterých má možnost blíže specifikovat důvody, které jej vedly k odchodu ze země a podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany patří mezi

nejdůležitější úkony azylové procedury, neboť dává žadateli o mezinárodní ochranu dostatečný prostor popsat své problémy a situaci v zemi původu.

Po celou dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany má žadatel o udělení mezinárodní ochrany také právo být ve styku s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) nebo se obrátit na nestátní neziskové organizace, které se zabývají ochranou práv žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Jejich seznam obdrží od ministerstva bezodkladně po podání žádosti o mezinárodní ochranu.

Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo 6 měsíců ode dne poskytnutí podrobnějších údajů k žádosti rozhodnutí ve věci.

Ministerstvo udělí cizinci azyl dle § 12 zákona o azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Ministerstvo udělí azyl dle § 13 zákona o azylu v případě hodném zvláštního zřetele rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, a to za účelem sloučení rodiny. Ministerstvo udělí humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu cizinci, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, ale budou shledány zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu.

Ministerstvo udělí doplňkovou ochranu dle § 14a cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle zákona o azylu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti civilisty z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Ministerstvo zamítne žádost cizince o mezinárodní ochranu podle § 16 jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel například uvádí pouze ekonomické důvody, bez vážného důvodu uvádí nesprávné údaje o své totožnosti nebo státním občanství nebo tyto údaje odmítá uvést, žádá o udělení mezinárodní ochrany pouze proto, aby unikl situaci všeobecné nouze, přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, uvádí skutečnosti zjevně nevěrohodné, s cílem ztížit zjištění skutečného stavu věci zničil, poškodil nebo zatajil svůj cestovní doklad či jinou důležitou listinu, anebo s tímto cílem předložil padělaný nebo pozměněný cestovní doklad či jinou důležitou listinu, nebo podal žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

Nepřípustnými jsou žádosti podané občanem Evropské unie, dále pak žádosti, k jejichž posouzení je příslušný jiný členský stát Evropské unie nebo žádosti v případech, kdy byla cizinci udělena mezinárodní ochrana jiným státem EU nebo přichází-li cizinec ze státu, který Česká republika považuje za evropskou bezpečnou třetí zemi nebo za bezpečnou třetí zemi.

Zkráceno a přejato z :

<https://www.mvcr.cz/clanek/azyl-prubeh-spravniho-rizeni-o-udeleni-mezinarodni-ochrany.aspx>

Příloha 3

Pronásledování za uplatňování politických práv a svobod.	Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy.	Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu pohlaví.
Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství.	Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání politických názorů.	Humanitární důvody k udělení azylu.
Hrozí uložení trestu smrti.	Hrozí vykonání trestu smrti.	Hrozí mučení.
Hrozí nelidské a ponižující zacházení.	Hrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti civilisty z důvodů svévolného násilí v situacích ozbrojeného konfliktu.	Ekonomické důvody = ekonomická situace v zemi původu
Všeobecná nouze = špatná životní úroveň v zemi původu.	Jakékoli pádné důvody, ale cizinec pochází z tzv. "bezpečné země".	Jakékoli pádné důvody, ale cizinec pochází z členské země EU.

Příloha 6

PRACOVNÍ LIST

ÚKOL č. 1

Pracujte ve dvojici.

Pracujte s Pomocným materiálem č. 1. Najděte v něm stručné odpovědi na následující otázky.

- 1) Jakým způsobem lze podat žádost o udělení mezinárodní ochrany (azylu) ?
- 2) Kde na území ČR lze žádost podat ?
- 3) Jakou povinnost má cizinec, který žádost nepodával v přijímacím středisku ?
- 4) Existuje nějaká výjimka ?
- 5) Jakým úkonům je cizinec podroben v přijímacím středisku ?
- 6) Jaké doklady musí odevzdat ?
- 7) Jaké podrobnější údaje sepisuje s cizincem pracovník ministerstva vnitra ?
- 8) Na co jsou zaměřeny následné pohovory s cizincem ?
- 9) Na jaké další organizace má cizinec právo se obracet ?
- 10) V jaké lhůtě je vydáno rozhodnutí ?
- 11) Jaké situace mohou být důvodem k udělení azylu ?
- 12) V jakých případech lze udělit tzv. "doplňkovou ochranu" ?
- 13) V jakých případech lze žádost zamítnout ?
- 14) Jaké žádosti jsou považovány za nepřijatelné ?

ÚKOL č. 2 dvojice

Podle zadání, které obdržíte od učitele, napište životní příběh fiktivního žadatele o azyl (100 slov).

ÚKOL č. 3

Pracujte ve skupině

Přečtěte si příběhy a rozhodněte, jaký druh ochrany by mohl být danému člověku poskytnut dle platné legislativy ČR.

ÚKOL č. 4

Pracujte ve skupině

Poskládejte kartičky tak, aby jednotlivá kritéria odpovídala pojmům MIGRANT nebo UPRCHLÍK.

Stejně přiřaďte kartičky obsahující konkrétní příběhy.

ÚKOL č. 5

Pracujte ve skupině

Definujte svými slovy následující pojmy:

- 1) migrant
- 2) uprchlík
- 3) azylant
- 4) mezinárodní ochrana
- 5) doplňková ochrana
- 6) bezpečná země

MIGRANTI	UPRCHLÍCI
CESTUJÍ, PROTOŽE MAJÍ NA VYBRANOU	JSOU NUCENI OPUSTIT SVÉ DOMOVY
Dobrovolně cestují za lepším životem.	Jsou nuceni opustit své domovy, protože jim hrozí pronásledování nebo prchají před ozbrojeným konfliktem.
Před opuštěním své země mají čas vyhledat si informace o svém novém domově, studovat jazyk a hledat si pracovní příležitosti.	Někteří jsou nuceni uprchnout bez varování, mnoho z nich zažilo válečné trauma, bylo mučeno nebo s nimi bylo jinak špatně zacházeno.
Mají čas naplánovat si cestu, sbalit své věci a rozloučit se s těmi, které mají rádi.	Opouštějí své domovy, většinu svých věcí, rodinné příslušníky a přátele.
Mohou se kdykoli vrátit domů, pokud vše nevychází tak, jak si představovali, začne se jim stýskat nebo když chtějí navštívit svoji rodinu či přátele.	Nemohou se vrátit domů do doby, než pomine nebezpečí.
Pokud se rozhodnou vrátit se domů, jejich stát jim i nadále bude poskytovat ochranu.	Pokud je jiná země nepřijme, mohou být mučeni nebo i zemřít.
Cestují za vzděláním.	Jejich cesta za bezpečím je plná nástrah a mnoho z nich po cestě riskuje své životy.
Překračují hranice, aby našli lepší práci.	Jejich obavy jsou spojeny s lidskými právy a bezpečím, netýkají se ekonomických výhod.
Stěhují se z ekonomických, klimatických, zdravotních, rodinných a dalších příčin.	Obávají se pronásledování z důvodů rasových, náboženských, národnostních, z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo zastávání určitých politických názorů.
Konkrétní příklady migrantů a uprchlíků	
Obyvatelé severovýchodní části Konga odchází ze země po ničivém sesuvu půdy.	Afghánská žena je pronásledována režimem za to, že se pokouší vzdělávat mladé dívky, které nemohou jinak chodit do školy.
Nigérijské občany se snaží uniknout trýznivé chudobě.	Syřané, kteří se nemohou vrátit do vlasti, neboť jim hrozí mučení či trest smrti na základě jejich etnického původu.
Indonéští obyvatelé severní provincie opouštějí své domovy poté, co je zasáhlo silné zemětřesení.	Pastor z rohinské menšiny, jemuž barmská armáda vyhrožuje zatčením, pokud bude svou profesi i nadále vykonávat.

Terminologie a fakta

Uprchlík, azylant, imigrant... kdo se v tom má vyznat?!

- ❖ **Uprchlík** – osoba, která je uznána jako uprchlík podle kritérií *Ženevské konvence* z roku 1951. Jde o osobu, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů **rasových, náboženských** nebo **národnostních** nebo z důvodů **příslušnosti k určitým společenským vrstvám** nebo i **zastávání určitých politických názorů**. Žadatelům o azyl a uznaným uprchlíkům se nedostává ochrany jejich vlastní země.

Co je na uprchlících zvláštního? Uprchlíci jsou kategorií osob zvlášť definovanou a chráněnou **mezinárodním právem**. Jsou to lidé nacházející se mimo svoji zemi původu, kteří kvůli obavám z pronásledování potřebují „mezinárodní ochranu“. Jejich situace je často tak nebezpečná a nesnesitelná, že překročí státní hranice a hledají bezpečí v okolních zemích, čímž se stávají mezinárodně uznanými „uprchlíky“, a jako takoví mají přístup k pomoci států, UNHCR a příslušných organizací. Jsou uznáni za uprchlíky právě proto, že je pro ně příliš nebezpečné vrátit se domů, a proto potřebují nalézt útočiště jinde. Jsou to lidé, pro které by odepření azylu mohlo mít fatální následky.

- ❖ **Mezinárodní ochrana** – zvláštní právní režim chránící práva uprchlíků se označuje jako „mezinárodní ochrana uprchlíků“. Důvodem jeho existence je skutečnost, že uprchlíci jsou lidé ve specifické obtížné situaci, která vyžaduje zvláštní záruky. Žadatelům o azyl a uprchlíkům se nedostává ochrany jejich vlastní země.

- ❖ **Azylant** – cizinec, kterému byl udělen azyl, tedy forma mezinárodní ochrany. Azyl stát poskytuje lidem v souvislosti s jejich pronásledováním podle kritérií *Ženevské konvence*. V ČR je osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka, označována jako azylant. Často bývá nesprávně zaměňován s pojmem migranta.

- ❖ **Doplňková ochrana** – je vedle azylu další (nižší) forma mezinárodní ochrany, která se uděluje cizincům, kteří nesplňují důvody pro udělení azylu, ale pokud by byli vráceni do své vlasti, hrozilo by jim nebezpečí vážné újmy (trest smrti, mučení, nelidské či ponižující zacházení a podobně spojené například s ozbrojeným konfliktem).

- ❖ **Jsou pojmy „uprchlík“ a „migrant“ zaměnitelné?** Nejsou. Ačkoli se pojmy „uprchlík“ a „migrant“ v médiích a ve veřejných diskusích často zaměňují, z právního hlediska mezi nimi existuje zásadní rozdíl. Zaměňování těchto výrazů může způsobovat problémy uprchlíkům a žadatelům o azyl a vést k nedorozuměním v diskusích o azylu a migraci.

- ❖ **Imigrant** – cizinec přicházející do země za účelem pobytu dlouhodobějšího charakteru (t.j. více než jeden rok). Tito lidé opouštějí zemi svého původu z důvodů například ekonomických, klimatických, zdravotních či jiných příčin.

❖ **Ilegál (ilegální přistěhovalec)** – člověk bez příslušných dokumentů, neoprávněně přicházející či pobývající na území jiného státu.

❖ **UNHCR** – jedná se o Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, tedy specializovanou mezinárodní agenturu v rámci OSN zaměřenou na poskytování pomoci žadatelům o azyl, uprchlíkům a osobám bez státní příslušnosti.

Děti uprchlíci

❖ Více než polovina všech uprchlíků na světě jsou děti, tedy osoby mladší 18 let.

❖ 91% dětí na světě navštěvuje základní školu.

❖ 61% dětí uprchlíků navštěvuje základní školu.

❖ V České republice je dětí uprchlíků, které se v naší zemi ocitly zcela samostatně, bez podpory rodinných příslušníků velmi málo, řádově lze mluvit o jednotlivcích, případně desítkách. Tyto děti jsou umísťovány do specializovaného zařízení, kde se jim odborní pracovníci snaží pomoci co nejrychleji se zorientovat v novém prostředí, naučit se náš jazyk a zapojit se do života v ČR i do běžného vzdělávacího systému.

Lidé bez státního občanství

Občanství je právní vazbou mezi státem a jednotlivcem. Být občanem státu je základním předpokladem pro zapojení do společnosti a přístupu ke všem lidským právům. Lidé bez státního občanství tuto vazbu nemají, což má pro jejich životy velmi vážné důsledky. Tento stav může vzniknout z několika důvodů, např. v důsledku diskriminace menšiny ve vnitrostátní legislativě, nezahrnutí všech obyvatel do nově vzniklého nebo osamostatněného státu či v důsledku právních konfliktů mezi zeměmi. Počet lidí bez státní příslušnosti se na celém světě odhaduje na 12 milionů.

